

Sygn. akt III AUa 595/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz (spr.) SA Małgorzata Pasek
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2016 r. w Lublinie

sprawy K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o odsetki

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 23 marca 2016 r. sygn. akt VII U 2425/14

oddala apelację.

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska Małgorzata Pasek

III AUa 595/16

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 23 października 2014 roku odmówił K. K. wypłaty odsetek ustawowych od świadczenia wypłaconego za okres od 17 października 2011 roku do 31 listopada 2014 roku.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Lublinie złożyła K. K. domagając się jej zmiany i zasądzenia ustawowych odsetek za okres od dnia 17 października 2011 roku do 30 listopada 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 23 marca 2016 roku zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił K. K. prawo do odsetek za okres od 17 października 2011 roku do 30 września 2014 roku z tytułu wypłaconego wyrównania

świadczenia rentowego. Sąd Okręgowy ustalił, że z dnia 7 września 2011 roku wnioskodawczyni K. K. złożyła wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Wcześniej skarżąca w okresie od dnia 22 października 2010 roku do dnia 19 kwietnia 2011 roku była uprawniona do świadczenia rehabilitacyjnego. Decyzją z dnia 30 listopada 2011 roku organ rentowy odmówił prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ w orzeczeniu z dnia 28 listopada 2011 roku Komisja Lekarska ZUS nie uznała jej za osobę niezdolną do pracy. W związku z wniesionym przez wnioskodawczynię odwołaniem do tej decyzji ku postępowania Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych o specjalnościach z zakresu kardiologii, neurologii i pulmonologii i uzupełniającą opinię tych biegłych oraz z opinii biegłego lekarza sądowego o specjalności z zakresu medycyny pracy oraz opinii uzupełniającej tego biegłego i ustalił, że ubezpieczona była częściowo niezdolna do pracy od dnia 7 marca 2011 roku do dnia 30 listopada 2014 roku, zaś prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy przyznał od dnia 17 października 2011 roku, z uwagi na jej wcześniejsze uprawnienie do świadczenia rehabilitacyjnego. Sąd zaznaczył przy tym, że biegli w opiniach uzupełniających zgodnie stwierdzili, że wnioskodawczyni jest częściowo niezdolna do pracy. Odnosząc się do zgłaszanych przez wnioskodawczynię zastrzeżeń odnośnie daty powstania niezdolności do pracy, po ponownej analizie dokumentacji medycznej i badaniu wnioskodawczyni ostatecznie określili datę powstania niezdolności do pracy na dzień 8 marca 2011 roku. Jak zauważył wówczas Sąd, przy ocenie wiarygodności opinii biegłych w zakresie ustalonej daty powstania niezdolności do pracy należało mieć na uwadze, że K. K. w dniu 7 marca 2011 roku złożyła kolejny wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy a lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 15 kwietnia 2011 roku uznał odwołującą za niezdolną do pracy, jednocześnie ponownie ustalając, że w związku z rokowaniem odzyskania zdolności do pracy istnieją okoliczności uzasadniające ustalenie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego, na okres sześciu miesięcy, licząc od daty ustania uprzednio określonego uprawnienia do przedmiotowego świadczenia. W związku z tym ustalił odwołującej prawo do świadczenia rehabilitacyjnego na okres od dnia 20 kwietnia 2011 roku do dnia 16 października 2011 roku. Powyższe było podstawą decyzji z dnia 10 maja 2011 roku odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W tej sytuacji Sąd Okręgowy nie podzielił poglądu o zaistnieniu pogorszenia stanu zdrowia odwołującej dopiero po wydaniu zaskarżonej decyzji (vide akta sprawy VII U 1554/12).

Powyższe rozstrzygnięcie zostało zaskarżone przez organ rentowy. Rozpatrując apelację pozwanego, Sąd Apelacyjny w Lublinie uznał, iż wbrew zarzutom apelacji, Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i ocenił materiał dowodowy zgodnie z zasadami proceduralnymi, nie przekraczając granic zakreślonych w art.233 § 1 KPC, z zaskarżony wyrok odpowiada prawu. W tym stanie rzeczy Sąd ten oddalił apelację organu rentowego.

W dniu 28 sierpnia 2014 roku powyższy wyrok wpłynął do organu rentowego, Oddziału w L.. Zakład w dniu 9 września 2014 roku zwrócił się do K. K. o nadesłanie dodatkowych dokumentów, wskazujących czy w okresie po 17 października 2011 roku osiągała ona jakiegokolwiek dochody bądź czy pobierała zasiłki i takie oświadczenie wnioskodawczyni złożyła w dniu 17 września 2014 roku.

Następnie wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego z dnia 21 marca 2014 roku Zakład decyzją z dnia 25 września 2014 roku przyznał skarżącej od dnia 17 października 2011 roku do dnia 30 listopada 2014 roku prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Należność za okres od 17 października 2011 roku do dnia 31 października 2014 roku Zakład ustalił na kwotę 34 262,61 zł., po odliczeniu zaś zaliczek na podatek dochodowy oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne ustalono do wypłaty kwotę 27 712,68 zł. Termin płatności renty ustalono na dzień 20 dnia każdego miesiąca. Należne wyrównanie wypłacono w dniu 1 października 2014 roku (czego skarżąca nie kwestionowała).

W dniu 16 października 2014 roku odwołująca złożyła wniosek o wypłatę odsetek od przyznanej kwoty wyrównania za okres od 17 października 2011 roku do 30 listopada 2014 roku.

Sąd Okręgowy ustalił, iż biegła z zakresu medycyny pracy, badająca wnioskodawczynię dwukrotnie w toku postępowania o prawo do renty tj. 19 grudnia 2012 roku oraz 20 listopada 2013 roku uznała ją za osobę częściowo niezdolną do pracy poczynając od dnia 8 marca 2011 roku na podstawie dokumentów dołączonych do akt organu rentowego już w dniu złożenia wniosku o rentę tj. 7 września 2011 roku. Informacje zawarte w tej dokumentacji

jednoznacznie potwierdzały istnienie zaburzeń rytmu serca – w formie napadowego częstoskurczu nadkomorowego z towarzyszącymi objawami hemodynamicznymi pod postacią spadków ciśnienia i zawrotów głowy (vide zaświadczenie lekarskie z dnia 24 sierpnia 2011 roku wystawione przez dr. J. M.). Nadto informacje zawarte w dokumentacji dostępnej w aktach sprawy tj. kart hospitalizacji, karta z pobytu na (...) w sposób jednoznaczny potwierdzały występowanie schorzeń kardiologicznych w okresie złożenia wniosku, a nawet w okresie wcześniejszym. Biegła ta wypowiedziała się stanowczo, iż zgromadzone przez pozwanego wraz z wnioskiem o rentę dokumenty powalały na ustalenia wnioskodawczyni prawa do renty, po ustaniu prawa do świadczenia rehabilitacyjnego, już na etapie postępowania orzeczniczego.

Analizując opinie sporządzone w sprawie VII U 1554/12 Sąd doszedł do wniosku, że są one rzetelne, wyczerpujące, a zawarte w nich wnioski są dokładnie uzasadnione. Biegły w sposób wyczerpujący uzasadnił swoje stanowisko, wskazując co było podstawą jego orzekania w sprawie. Kategorycznie stwierdził on, iż przedstawiona przez wnioskodawczynię dokumentacja lekarska z leczenia schorzeń neurologicznych i kardiologicznych, świadcząca o licznych zaostreniach schorzeń, wymagających nawet hospitalizacji, a złożona wraz z wnioskiem z dnia 7 września 2011 roku bądź wcześniej, uzasadniała uznanie odwołującej już wówczas za osobę częściowo niezdolną do pracy, biorąc pod uwagę wykonywany przez nią zawód kelnerki jak i opiekunki osób starszych.

Z tych względów Sąd nie uwzględnił zastrzeżeń składanych przez pozwanego organ rentowy oraz wniosku o ponowne dopuszczenie dowodu z opinii biegłych kardiologa, pulmonologa i neurologa, gdyż opinia ta nie wniosła by nic do sprawy. Sąd Okręgowy podkreślił, że biegli poszczególnych specjalizacji nie prowadzili polemiki w zakresie okoliczności niniejszej sprawy a jedynie orzekali z punktu widzenia własnych specjalizacji. Biegła z zakresu medycyny pracy, tak w postępowaniu o przyznanie K. K. prawa do renty jak i obecnie jednoznacznie wypowiedziała się, iż wnioskodawczyni już od dnia 8 marca 2011 roku była częściowo niezdolna do pracy, a podstawą do tego orzeczenia stały się dokumenty medyczne złożone przez wnioskodawczynię już w toku postępowania orzeczniczego przed organem rentowym. Przy tym biegła знаła stanowisko innych biegłych lekarzy sądowych. Za słusznością jej twierdzeń, w ocenie Sądu przemawia również fakt, iż już orzekając o uprawnieniu do świadczenia rehabilitacyjnego lekarze orzecznicy ZUS wypowiedzieli się o istnieniu u badanej częściowej niezdolności do pracy, ich ocena różniła się od oceny biegłych jedynie rokowaniami co do odzyskania przez skarżącą zdolności do pracy. Ocena lekarzy orzeczników ZUS okazała się w tym zakresie błędna, jak zweryfikowało postępowanie sądowe. Ubocznie wskazać należy również, iż K. K. od dnia 1 grudnia 2014 roku została uznana przez organ rentowy nadal za osobę częściowo niezdolną do pracy .

Okoliczności opisane w sprawie VII U 1554/12 oraz opinia biegłego lekarza sądowego z zakresu medycyny pracy wskazują bez wątpliwości, że organ rentowy niesłusznie odmówił K. K. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy po zakończeniu pobierania przez nią świadczenia rehabilitacyjnego. W konsekwencji oznacza to, iż wstrzymanie wypłaty świadczenia było efektem błędu organu rentowego.

Sąd Okręgowy orzekł, że zgodnie z art. 85 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity - Dz. U. z 2015 roku, poz. 748), jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub z świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest zobowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Artykuł ten, na podstawie którego ZUS odmówił wnioskodawczyni odsetek mógłby mieć zastosowanie tylko w sytuacji gdyby za nieustalone wymienionych w nim okoliczności organ rentowy nie ponosił odpowiedzialności. (tak wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 11.09.2007r. sygn. Akt P 11/07). Skoro stan faktyczny w zakresie tych okoliczności jest inny to wnioskodawczyni należy się prawo do ustawowych odsetek za nieterminowe wypłacenie świadczenia rentowego.

Nie można zatem uznać za trafny pogląd organu rentowego, iż dopiero wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie stanowił ostatnią okoliczność niezbędną do wyjaśnienia sprawy. Skoro bowiem kluczową kwestią była właściwa ocena stanu zdrowia wnioskodawczyni, a mogła być ona, jak ustalono w niniejszym postępowaniu, dokonania na

podstawie posiadanych przez organ rentowy dokumentów, to nie ulega wątpliwości, iż organ rentowy już w dniu 7 września 2011 roku, kiedy wnioskodawczyni przedstawiła odpowiednią dokumentację, dysponował materiałem dowodowym koniecznym do pozytywnego rozpatrzenia zgłoszonego żądania, jeśli prawidłowo dokonałby interpretacji dokumentacji medycznej. Nie sposób, zatem uznać, iż opóźnienie w przeliczeniu świadczenia nastąpiło z przyczyn niezależnych od organu rentowego.

W tym stanie rzeczy Sąd zmienił zaskarżoną decyzję ustalając, iż organ rentowy pozostawał w zwłoce od dnia 17 października 2011 roku do dnia 31 sierpnia 2014 roku. Data początkowa przyjętego okresu zwłoki wynika, z faktu, iż K. K. złożyła wniosek o rentę jeszcze w trakcie trwania uprawnienia do świadczenia rehabilitacyjnego, tj. w dniu 7 września 2011 roku. Organ rentowy miał więc ponad 30 dni na ustalenie i przyznanie wnioskodawczyni świadczenia rentowego. Oznacza to, iż organ rentowy niesłusznie wstrzymując wypłatę świadczenia za październik 2011 roku pozostawał w zwłoce od terminu płatności za ten miesiąc. Natomiast data końcowa związana jest z faktem, iż organ rentowy na podstawie decyzji z dnia 25 września 2014 roku podjął wypłatę renty, która za wskazany okres została wypłacona wraz ze świadczeniem zaległym tj. za październik 2011 roku do września 2011 roku – w dniu 1 października 2014r., a zatem do tego dnia ZUS pozostawał w zwłoce.

Od tego wyroku apelację wniósł organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał naruszenie prawa materialnego, a to art.85 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z § 2 rozporządzenia Ministra pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 roku w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz art.118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez zobowiązanie organu rentowego do zapłaty na rzecz wnioskodawczyni odsetek za okres od 17 października 2011 roku do 30 września 2014 roku z tytułu wypłaconego świadczenia rentowego oraz sprzeczność ustaleń Sadu z treścią materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że niezdolność do pracy w postępowaniu sądowym w sprawie VII U 1554/12 ustalona została na podstawie dokumentacji medycznej, którą dysponował organ rentowy rozpoznając wniosek z dnia 7 września 2011 roku. Wnosił o zmianę wyroku i oddalenie odwołania wnioskodawczyni.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów art.85 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art.118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przepisy te określają w jakich sytuacjach organ rentowy jest obowiązany do zapłaty odsetek od świadczenia wypłaconego z opóźnieniem. W ustalonym stanie faktycznym po zgłoszeniu przez wnioskodawczynię wniosku o rentę lekarz orzecznik i komisja lekarska nie stwierdzili u wnioskodawczyni niezdolności do pracy i orzeczenie to stało się podstawą do wydania decyzji odmawiającej prawa do świadczenia. Sąd Okręgowy w sprawie VII U 1554/12 badając zasadność decyzji przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy, którzy zgodnie uznali, że orzeczenie lekarzy orzeczników było nieprawidłowe, bowiem dokumentacja medyczna wskazuje na istnienie niezdolności wnioskodawczyni do pracy do daty wniesienia wniosku. Opinia biegłych została wydana w oparciu o tę samą dokumentację, co obecnie potwierdzili biegli opiniujący w sprawie niniejszej. Wbrew zarzutom apelacji w toku postępowania nie zostały przedstawione nowe dowody potwierdzające schorzenia wnioskodawczyni i ich nasilenie, dodatkowo złożona do akt dokumentacji dotyczyła wyłącznie kontynuacji leczenia i braku poprawy stanu zdrowia.

Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i wnioski prawnicze zawarte w motywach zaskarżonego wyroku. W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba ich powtarzania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1997 roku II UKN 61/97 – OSNAPiUS 1998/3/104, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 roku I PKN 339/98 – OSNAPiUS 1998/24/776). Podnieść należy dodatkowo, że skarżący argumentami przytoczonymi w apelacji w żaden sposób nie podważył zasadności stanowiska Sądu pierwszej instancji. Apelacja

stanowi polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu Okręgowego stwierdzającego opóźnienie w wypłacie świadczenia z winy organu rentowego i przyznającego prawo do odsetek ustawowych za okres zwłoki.

Z tych względów i na mocy art.385 KPC Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.